

Jekamba Pol Taitusnjik or kayeri

1 ¹An Pol anira. Jisas Krais aposel orhi anira. Avui Wasilaka lerawu orhin landa ma anira. Anin or kamashihindak an nga mu ma ol orin tiyakmbaha nor kamahanda ondon mashin amu sawenduwa. Unak nombo os orin li tiyanda nombo lihi oso avak kwambuk si naha os li nakmbaha nor mbawa hom li naka.

²Avui Wasilaka anin or kamashihindak na sihi ma ondon a jelyashinak kwambuk li sika. Uhu li nikishinak ermba ermbak linda oson avak lirin or haka. Mberem ushiwak oson li lakwak li hishindh? Mas araje wolokop mbele mbelan or u namber os ermba ermbak li likundarin or hakurik angop or mbahandari osik li lakwa sira. Or mbeek mbafirimbanda ambu ri, wahau.^a ³Uhu os or mbahandari wolok si narik mashi jivi Jisashi kormbak talari sir. Avui Wasilaka nirin jivinahanda ma ria. Or yap kamashirik lerawu toson amu landuwa. ⁴Taitus mirnjik jekamba kason amu kayenduwa. An nga mir nga Kraisin nakrem shi tiyaha an nanda hom mi nawa osik mir jikisi anhi mira. Mirnjik Avui Wasilakan a sawenda nira. Unak or nga, Krais Jisas or nirin jivinahanda ma nga, waprupshi frihi nga waphimbij frihi nga fri halashinak mihib si naka.^b

Taitus wasman lal or kamakmbaha Pol or halashirik ailan Krit orok liri ri

⁵Lerawu sumbuyambun mi larakokmbaha ailan Kritik mirin a halashirik mimu lira. Uhu os mirin a saweri hom sios ol orok nandan wasman lal mi kamashinak li sika. ⁶Ma ol wornak nanda ondon wasmanik mi kamashinak li sika. Ma or nokove namtas nom nanda, jikisi orhi er nga Kraishi mak li naha avoko nijava lihi mashin misihi sisakasak unda ambun. Erem nanda ma ondon wasmanik kamaka.^c ⁷Lir maifuk siosik sihi Avui Wasilakahli lerawun landa lir. Uwosik mbele kava lal li uwa li hala. Lir avak lihinjikop li hishiwan li hala. Kolok li waplelenawan li hala. Uku kavan li awan li hala. Kolok

^a 1:2 Kl 1:27 ^b 1:4 Ro 1:7; 2 Ko 8:23; Ga 2:3; 2 Ti 4:10 ^c 1:6 1 Ti 3:2-7; 2 Ti 2:24-26

awun li uwan li hala. Ya musha mendek li lakwak li hishiwan li hala. Erem li uwan li hala.⁸ Hako lir avak mbele mbele jivi nom li rupshika. Ma ol aka lihik tawan armek li uka. Lir avak li ruwol tava oloho lika. Uhu ma amber nakremkop li rupshika. Lal li jivinaha lal li kavanawa li hala. Unak mbele mbele ol li unda Avui Wasilaka misokome orhik or heyewa avak jivik li naka.⁹ Lir avak mashi omendinga os nir aposel ni sawendari oso nom kwambuk li toltaambanaka. Uhu mashi oso nom li sawenak hulaima nokopma mashi oson li misihi li tiyaka. Uhu ma ol Avui Wasilakah mashin apsham sawenda ma ondon kwambuk li sawehe li pantleshinak os erem li sawenda oson li hala.

¹⁰ Sios orok fehenda ma mushak mbeek Avui Wasilakah mashin omek sawenda ambu lir, wahau. Lir men maintarmben sawehe man nombo kavak tolmbangonda lir. Ol erem nanda ma ondo mamatar lihi Judama lir. Ter olmu Jisasin tiyanda mak li nakmbaha olmu mbanduwa. Hako karem ewesawenda lir, “Os Judama lo lihin amber hom ji tiyana ambu nahi, jir mbeek ermba ermbak linda oson lakwa ambu jir.”^d ¹¹ Karem li ewesawewak ma mushak angop Jisasin tiyandari nombon tirna halari lir. Karem uwosik lirin kwambuk er mbashinak suwambushi lihin li tlava arangoshihi li lika! Os erem li sawewa oso men li haimba handambaha ya jihin li lakmbaha olmu mbanduwa.^e

¹² Ailan Kritik fehenda ondo hi kavak li ushanda ola. “Haimba handambanda ma lir. Fle tarmbe hom li na ha sisakasak unda lir. Akwa nom li aha tembe wanda lir. Karem nanda ma lir.” Malakama lihi lar karem mbari ora. ¹³ Mashi os or mbari omendinga sira. Karem nanda osik mir avak lirin kwambuk sawenak nombo kava oson li halaha Avui Wasilakah mashi omendinga nom li misihi li tiyaka.^f ¹⁴ Judama waskavu lihin li sawewan li misiwan li halaka. Uhu ma ol mashi omen mblarnanda ma ondo mbele mbele ol lirin li mbaskashiwak li uwan li halaka.^g ¹⁵ Misi, ma ol sunguwavu lihi uknjele hom nawa mbele mbele lihi ondo er nga jelek nanda lir. Hako ma ol Jisasin tiyanda ambu ondo sunguwavu lihi ukrupshinda hom nanda sir. Uwosik mbele mbele lihi amber ondo er nga jelek nanda ambu lir. Sunguwavu lihi tumtum si nashiwak Avui Wasilaka misokome orhik or heyewa angop fendele indingawa lir. ¹⁶ Erem nanda ma ondo men suwambushikop karem mbanda lir, “An Avui Wasilakan a hishiowenda nir.” Hako wahau, mbele mbele ol li uwa ondo olmu nirin mukuhu sawenduwa, “Tondo angop Avui Wasilakan halawa tolira.” Ma kava indingak li na ha ferfar uhu mashin mblarnanda lir. Lir mbeek mbele jivi las undahi ambu lir, wahau.^h

Ma amber Avui Wasilaka nombo os li tiyajehe or mbahandan li tiyaka

2 ¹ Hako mir avak hulaima nokopman ewesawenak os li liyanda lihi Avui Wasilakah mashi nga nakrem si naka. ² Avoko laka ondon

^d 1:10 1 Ti 4:7 ^e 1:11 2 Ti 3:5-6; 1 Pi 5:2 ^f 1:13 2 Ti 4:2 ^g 1:14 1 Ti 4:7

^h 1:16 1 Jn 1:6; 2:4

karem ewesaweka, "Jir avak hishiyarinda jivin halanak jihik si naka. Jihinjik yawur ji ruwol tava oloho ji lika. Avui Wasilakahi mashi worna nom ji misihi ji tiyaka. Ma amber ji rupshika. Uhu kwambuk ji sihi nomorawun ji kishaka." Karem lirin ewesaweka.³ Nokove ol nijavak nawo ondon karem ewesaweka, "Jir avak Avui Wasilakahi nombo wornan ji tiyaha mashi os si mbahanda hom erem ji uka. Man ngriaha maimpong ishitolowan ji hala! Wain ukun laka lakak ji awa hala. Hako mbele mbele jivi nom ji unak ma avak li heyehe nombo os ji tiyanda oson erem li tiyaha mbele mbele jivi nom li uka.ⁱ ⁴Nokove ol akri hulasihindia ondon sawenak lir avak hula lihi nga jikisi lihi nga armek li uka.⁵ Uhu avak yawur li ruwol tava oloho jipjip li lika. Uhu jivik li na ha akasumbu lihin li laha ermbehe li lika. Uhu hula lihi mashi lihin li misihi lihi siyok li sika. Erem li unak avak mashi Avui Wasilakahin mblarnanda ma ondo mbeek mashi Avui Wasilakahin kavakavak mbakwa ambu lir." Karem lirin ewesaweka.^j

⁶Jikanda ondon kwambuk ewesawenak avak yawur li ruwol tava oloho li lika. ⁷Mbele mbele ol mi uwa ondo avak halanak jivikop li nanak li heyehe li tiyaka. Mashin mi sawewa wolo haimba handambanda mashi nga worontle mashi nga mbawa hala, wahau.^k ⁸Mashi omendinga Avui Wasilakahi nom saweka. Unak ma amber li heyenak mashi os mi sawewa mbeek kas mbangokwa ambu sir. Unak mblirmblarinda ma ondo mbeek mbele mashi las mirin mbakwa ambu lir, wahau. Men mayam humblara likwa lir.^l

⁹Ol akishmakishak nanda ma ondon karem ewesawenak li misika. "Jir avak malakama jiji siyok ji sika. Uhu mbele mbele ol li mbawa os li mbawa hom ji uka. Mashi lihin siyasayawa ji hala."^m ¹⁰Mbele mbele lihin lawa ji hala, wahau. Ma worna ma mendek ji nanak li heyehe mashi Jisashi os ni sawenda, ome sira, karem li mbaha avak lir er nga mashi oson li tiyaka." Karem lirin ewesaweka.

¹¹Avui Wasilaka waprupshi orhi angop Jisas Kraisin or mbashirik misambi torok hulaima nokopman or jivinakurik or tari nombo orok kormbak si talarik ni heyeri sir. ¹²Ushiwak mashi orhi karem osmu nirin sawenduwa, mbele mbele kava misambik fehe ol wavu nihik rasanda nga mbele mbele ol misokome orhik or heyewa kavak nanda ondo nga ni undan er ni halaka. Hako nihinjik yawur ni ruwol tava oloho ma worna mak ni naka. Uhu os misambi torok ni liwa wolo mbele mbele jivik nanda ol or rupshinda nom ni uka.ⁿ ¹³Uhu os Jisas Krais nirin jivinahanda ma oto misambi torok indiyok or takwa wolon ni nikishika. Or God indinga ria. Or Avui Wasilaka kwambu orhi os ukruharanda nga

ⁱ 2:3 1 Ti 3:11 ^j 2:5 Ef 5:22 ^k 2:7 1 Ti 4:12 ^l 2:8 1 Pi 2:15 ^m 2:9 1 Ti 6:1

ⁿ 2:12 1 Jn 2:16

nanda nga kormbak takwa ria. ¹⁴Nir ma misambik fehe amber hom ni hakurik ni nari nir. Hako Krais nihi farniyik or sihi miandok hari ri. Uhu niring jivinari ri. Karem or uhu kavakava nihin or yoko ermbeshinak orhi krahak ni nakmbahan. Uhu os or mbahanda hom ni na ha mbele mbele jivi os or mbahandan ermba ermbak ni ukmbahan.⁹

¹⁵ErmBa ermbak mashi kason hulaima nokopman ewesaweka. Lirin saunjelyanak li misika. Uhu mashin li mblarnawa wolo ai ai, karem mbashinak er li halaka. Kwambu os Avui Wasilaka mirin or hahandak mi sihi mi mbashinak ma lal mbeek mashi mihin mblarnakwa ambu lir.^p

Kraishi ma jir, nombo worna nom ji tiyaka

3 ¹Mir avak hulaima nokopman indik karem saweka, las avak li hishakashanda ngashi. “Gavman nga ol gavmanhi lerawun landa ma nga lihi siyok ji sihi mashi lihin ji misika. Uhu lerawu jivi nom ji lakunak ji hundujehe ji lika.^q ²Avak mashi kavan ji mbaha ma lal nga ji anajiwa hala, wahau. Avak mashi jivikop ji mbaha mayam ji lihi ma amber hom jihi ambek ji anafaha lika.” Karem lirin saweka.

³Ni hishika, mas sunguwavun ni tormble namber nir nga ferfar ni nandari nir. Mashin mblarnandari mak ni nandari nir. Uhu nombo kavan ni tiyandari nir. Wapkava nihi nga mbele mbele wavu nihik si rasandari nga si hasahasari hom ni undari nir. Mbele mbele mahin ni antlaha os nimu wapkava hishiyandari nir. Ma os niring li waplelenari wolo nir nga os nimu lirin waplelenandara. Erem nandari mak ni nandari nira.^r ⁴Hako Avui Wasilaka waprupshi orhi nga man rupshindari orhi nga kormbak si talarik niring ormu jivinara. ⁵Mberem ni nandari mendenjik niring or jivinar? Ma jivik ni nandari osik ormu niring jivinar mo? Wahau te! Nir ma kavak ni nandari nir. Hako nirlnjik or holoho ormu niring jivinara. Kavakava nihin or yoko ermbeshihi Masikome orhin or hashirik niring or urik ma akri mendek nimu nara.^s ⁶Jisas Krais niring jivinari ma ria. Lerawu os or larnjik Avui Wasilaka Masikome orhin or halashirik nihik ormu rakara.^t ⁷Jisas ushindhak Avui Wasilakah misokomek ma jivik ni na ha orhi krahak nimu nara. Uhu ermba ermbak linda oson ni lakwak nimu nikishinduwa. ⁸Mashi kas a sawewak mi misiwa ome sira. Uwosik mir avak kwambuk er mi sihi mashi kas a sawewan saweka. Unak ma ol Avui Wasilakan hishiowenda ma ondo ermba ermbak lerawu jivi os ma anandin jelyanda nom li laka.

⁹Hako ma lal mainsembembaha neloko misumu lihi na ha li rahanda mashin olmu mainkwambun mbanduwa. Uhu lo Moseshin li tiyanda nombon er nga olmu anamblarnanduwa. Hako mir mashi os li mbawan

^o 2:14 Kis 19:5; Lo 4:20; 7:6; Ese 37:23; Ga 1:4; 1 Pi 2:9 ^p 2:15 1 Ti 4:12 ^q 3:1 Ro 13:1-7; 1 Pi 2:13-14 ^r 3:3 1 Ko 6:11; Ef 2:2; 5:8 ^s 3:5 Ef 5:26; 2 Ti 1:9 ^t 3:6 Ap 2:17-18

misiwa hala. Mashi oso mbeek man jelyakwa ambu sir, wahau.^u ¹⁰Hako misi, os ma lar or taha ma ol siosik li anafaha sindan li anakorokuna mashin or sawe nahi, ma oton hindi frijip tolo wornaka. Os mashi mihin or misi nahi ambu, oton er kumasishinak or ika.^v ¹¹Or erem nawa ma oto nombo jivin angop or halaha kava indingak nawa ria. Kavakava orhi oso avak orin kotim ukwa sira.

Pol wesambasa orhin Tatusnjik or kayeri

¹²Avak Artemasin mo Tikikusin a mbashinak frihi lar mirik ikwa ri. Mihi farniyik or inak mir nga kolok mi taha an nga nakrem yanga Nikopolis torok shi lika. Ma rakanda wolo torok a likwak a hishiwa ona.^w ¹³Mir avak Apolos nga loya^x Senas nga armek eweuka. Unak os fri iwa wolo mbele ondon mi hawak fri laha iwa, mbeek mbele las warjek nakwa ambu vri.^y ¹⁴Erem mi uwa, ambehoma, Kraishi ma orok linda avak li heyekwa sir, nombo os man jelyandan. Ushinak lir er nga avak erem li uhu Jisasin tiyanda nombon omek er li tiyaka.^z

¹⁵Ma ol an nga nakrem ni linda wesambasa nihin mirin nimu handuwa. Unak mir nga wesambasa nihin ol Kraisin tiyanda ma ol mir nga nakrem ji liwan haka.

Jirnjik Avui Wasilakan a sawenak waprupshi orhin or halashinak jihik si naka. Unda kasira. Ambehoma.

^u **3:9** 2 Ti 2:14,16 ^v **3:10** Mt 18:15-17 ^w **3:12** Ef 6:21-22; Kl 4:7-8 ^x **3.13** Loya ondo lerawu os li landa karem, os man li kotim uwa wolo ma or li kotim uwa oto yan loyan or hashiwak ornjik or sihi orin jelyanda ri. ^y **3:13** Ap 18:24; 1 Ko 3:5-6; 16:12
^z **3:14** Ef 4:28